

**PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA
I ST. NR 1 W KĘDZIERZYNIE-KOŹLU**

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Przedmiot główny:

Puzon

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

CYKL 6 - LETNI

KLASA I

Półrocze I

- zapoznanie ucznia z budową instrumentu
- omówienie zasad gry na puzonie
- oddech przeponowo-żebrowy – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia
- ćwiczenia oddechowe z użyciem worka anestetycznego, rurki oraz spirometrów
- wydobywanie dźwięku na ustniku oraz na tzw. obręczy – prawidłowe ułożenie ustnika oraz właściwa praca języka
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na puzonie ze szczególnym uwzględnieniem układu prawej ręki oraz dłoni – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją
- wydobywanie podstawowych dźwięków
- zapoznanie ucznia z suwakiem – „ustawienie” pozycji, zalety oraz wady suwaka – rozmowa z uczniem
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu – zmiany pozycji suwaka w trakcie gry
- wykonywanie prostych, znanych utworów, również z akompaniamentem fortepianu
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia
- nauka gry z nut,
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Ćwiczenia techniczne:

- do 6 etiid / ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych.

Półrocze II

- oddech przeponowo-żebrowy – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia
- ćwiczenia oddechowe z użyciem worka anestezjologicznego, rurki oraz spirometrów
- wydobywanie dźwięku na ustniku oraz na tzw. obręczy – prawidłowe ułożenie ustnika oraz właściwa praca języka
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na puzonie ze szczególnym uwzględnieniem układu prawej ręki oraz dłoni – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją
- wydobywanie podstawowych dźwięków
- zapoznanie ucznia z suwakiem – „ustawienie” pozycji, zalety oraz wady suwaka – rozmowa z uczniem
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu – zmiany pozycji suwaka w trakcie gry
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia
- nauka gry z nut,
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Ćwiczenia techniczne:

Gamy i pasaże majorowe do 2 znaków przykluczowych:

- całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami, artykulacja non legato, w tempie wolnym, w dynamice mezzoforte,
- do 6 etiud - ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- do 3 utworów solowych.

Przesłuchanie końcowo roczne – Koncert klas Pierwszych:

- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA II

Półrocze I

- dalsza praca nad aparatem gry – oddech, zadęcie
- zachowanie właściwej postawy w trakcie gry, układ prawej ręki – swoboda prowadzenia suwaka
- wprowadzenie prostych ćwiczeń opartych na szeregu alikwotów (przedęciach)
- kwinty i kwarty pół- oraz ćwierćnutami
- gamy durowe i pasaże pół- oraz ćwierćnutami przez jedną oktawę z uwzględnieniem skali osiągananej przez ucznia
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama i pasaż majorowy
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci,

Półrocze II

- dalsza praca nad aparatem gry – oddech, zadęcie
- zachowanie właściwej postawy w trakcie gry, układ prawej ręki – swoboda prowadzenia suwaka

- wprowadzenie prostych ćwiczeń opartych na szeregu alikwotów (przedęciach)
- kwinty i kwarty pół- oraz ćwierćnutami
- gamy durowe i pasaże pół- oraz ćwierćnutami przez jedną oktawę z uwzględnieniem skali osiągniętej przez ucznia
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama i pasaż majorowy

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA III

Półrocze I

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- artykulacja – wprowadzenie legata – współpraca: wydech – język - ręka (suwak)
- gamy durowe do trzech znaków przykluczowych utrwalanie, zwiększanie tempa, gra ćwierćnutami, ósemkami - tercje, trójki (w wolnym tempie), pasaż, przewroty pasażu

- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- artykulacja – wprowadzenie legata – współpraca: wydech – język - ręka (suwak)
- gamy do trzech znaków przykluczowych utrwalanie, zwiększanie tempa:
- durowe – ćwierćnutami, ósemkami - tercje, trójki (w wolnym tempie), pasaż, przewroty pasażu
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,

- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA IV

Półrocze I

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym– ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku, praca nad szybkością języka
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- artykulacja – wprowadzenie legata – współpraca: wydech – język - ręka (suwak)
- gamy durowe do czterech znaków przykluczowych – ćwierćnutami, ósemkami – tercje, trójki (w wolnym tempie), pasaż, przewroty pasażu
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowy lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym– ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku, praca nad szybkością języka
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- artykulacja – wprowadzenie legata – współpraca: wydech – język - ręka (suwak)
- gamy durowe do czterech znaków przykluczowych - ćwierćnutami, ósemkami - tercje, trójki (w wolnym tempie), pasaż, przewroty pasażu
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA V

Półrocze I

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięku – ćwiczenia na ustniku oraz basing (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- poznanie zagadnień związanych z muzykowaniem zespołowym
- gamy durowe do pięciu znaków przykluczowych (z uwzględnieniem całej skali instrumentu) – ćwierćnutami, ósemkami – tercje, trójki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- wprowadzanie zagadnienia interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suity, wariacji,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięku – ćwiczenia na ustniku oraz basing (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- poznanie zagadnień związanych z muzykowaniem zespołowym
- gamy durowe do pięciu znaków przykluczowych (z uwzględnieniem całej skali instrumentu) – ćwierćnutami, ósemkami – tercje, trójki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- wprowadzanie zagadnienia interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suity, wariacji,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA VI

Półrocze I

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwy)
- przedęcia – zestaw ćwiczeń z uwzględnieniem coraz szerszej skali instrumentu
- gamy do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe – ćwierćnutami, ósemkami, tercje, trójki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu
 - b) molowe – non legato i legato – ćwierćnutami, ósemkami, pasaż, przewroty pasażu
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie
- pogłębianie umiejętności interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suit, wariacji,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa i minorowa (harmoniczna i melodyczna), pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej, dominanta septymowa,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwy)
- przedęcia – zestaw ćwiczeń z uwzględnieniem coraz szerszej skali instrumentu
- gamy do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe – ćwierćnutami, ósemkami, tercje, trójki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu
 - b) molowe – non legato i legato – ćwierćnutami, ósemkami, pasaż, przewroty pasażu
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie
- pogłębianie umiejętności interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program egzaminu końcowego:

dwie etiudy o różnych problemach technicznych

2 utwory dowolne o różnych charakterze – w tym jeden wykonany z pamięci.

CYKL 4 - LETNI

Wymagania edukacyjne na poziomie w cyklu czteroletnim oparte są na powyższych wymaganiach cyklu sześcioletniego i obejmują dla poszczególnych klas:

KLASA I

program klasy 1 i 2 cyklu sześcioletniego;

KLASA II

program klasy 3 i 4 cyklu sześcioletniego;

KLASA III

program klasy 5 cyklu sześcioletniego;

KLASA IV

program klasy 6 cyklu sześcioletniego.